

Plan zajęć rewalidacji w oparciu o orzeczenie kształcenia specjalnego z zakresu kompetencji polonistycznych

Opracowała: mgr Dorota Zdanek

Chcąc przybliżyć temat rewalidacji na początku należy przypomnieć sobie, co to pojęcie oznacza. Pochodzenia terminu należy szukać w języku łacińskim, gdzie „re” oznacza „ponownie”, a „validus¹” to mocny. Słownik języka polskiego² podaje, że w rozumieniu ogólnym rewalidacja to „*przywrócenie prawomocności jakiemuś postępowaniu prawnemu lub papierowi urzędowemu*”. Z kolei w rozumieniu pedagogiki specjalnej rewalidacja jest oddziaływaniem zmierzającym do przywrócenia pełni sił osobom osłabionym poważną chorobą lub urazami. Inicjatorem upowszechniania terminu rewalidacja była (patronka naszej szkoły podstawowej) Maria Grzegorzewska, twórczyni polskiej pedagogiki specjalnej. W tradycyjnym ujęciu autorki cele rewalidacji wiązały się z możliwie dostępnym powrotem do zdrowia poprzez akcję „kompensowania, korygowania, usprawniania i dynamizowania oraz przygotowania do udziału w życiu społecznym, kształcenie ogólne i zawodowe wychowanków”³.

Dobrze opracowany plan zajęć rewalidacyjnych zwiększa szanse na odniesienie rezultatu pracy. Podstawą jest zapoznanie się z orzeczeniem uczniów o potrzebie kształcenia specjalnego i wyodrębnienie zaleceń do pracy. Warto zwrócić uwagę na aspekty indywidualizacji oddziaływań tj. dostosowanie ich do potrzeb i możliwości dziecka; wczesną diagnozę traktowaną jako najszybsze stwierdzenie nieprawidłowości zwiększa szanse na udzielenie efektywnej pomocy; normalizację życia poprzez zastosowanie rozwiązań i środków, które umożliwią osobie z niepełnosprawnością uczestnictwo w życiu społecznym na równi z osobami bez niepełnosprawności; wielospecjalistyczność; współpracę z rodzicami; podmiotowe traktowanie ucznia oraz nastawienie na sprawczość i samodzielność, wspieranie, a nie wyręczanie⁴.

Decydując się na określone metody w pracy rewalidacyjnej, należy uwzględnić przede wszystkim potrzeby i możliwości ucznia oraz cele, które chcemy osiągnąć. W przypadku polonistów chcąc usprawniać kompetencje językowe szczególnie polecam metody analizy i twórczego naśladowania wzorów; metodę ćwiczeń okazjonalnych; metodę przekładu intersemiotycznego; metodę norm i instrukcji; metodę praktyki pisarskiej⁵. Jako formę realizacji poszczególnych metod rekomenduję ćwiczenia z zakresu autoprezentacji; samodzielnego pisania krótkich oraz dłuższych form wypowiedzi; ćwiczenia słownikowe; ćwiczenia językowe (składniowe, kompozycyjne, redakcyjne, stylistyczne); ćwiczenia aktywizujące.

Zadaniem nauczyciela – rewalidanta jest motywowanie ucznia do aktywnego poznawania rzeczywistości, uczenia się i komunikowania, w tym także do samokształcenia i samodzielnego docierania do informacji. Kolejno wyposażenie ucznia w intelektualne narzędzia, a więc w umiejętności poprawnego mówienia, słuchania, czytania, pisania, rozumowania, odbioru tekstów kultury w tym rozwijanie słownictwa z różnych kręgów tematycznych.

Wspomaganie rozwoju umiejętności sprawnego posługiwania się językiem polskim (świadomego używania środków językowych dostosowanych do sytuacji i celu wypowiedzi) będzie stanowiło najcenniejszą z umiejętności społecznych posiadaną przez ucznia.

¹ <https://pl.glosbe.com/s/%C5%82ownik-%C5%82aci%C5%84sko-polski/validus> [dostęp 01.09.2022].

² <https://sjp.pwn.pl/slowniki/rewalidacja.html> [dostęp 01.09.2022].

³ M. Grzegorzewska, *Pedagogika specjalna*, Wydawnictwo PIPS, Warszawa 1964, s. 90.

⁴ W. Dykcik, *Pedagogika specjalna*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 1998

⁵ A. Dyduchowa, *Metody kształcenia sprawności językowej uczniów*, Wydawnictwo Naukowe WSP, Kraków 1998, s. 61.